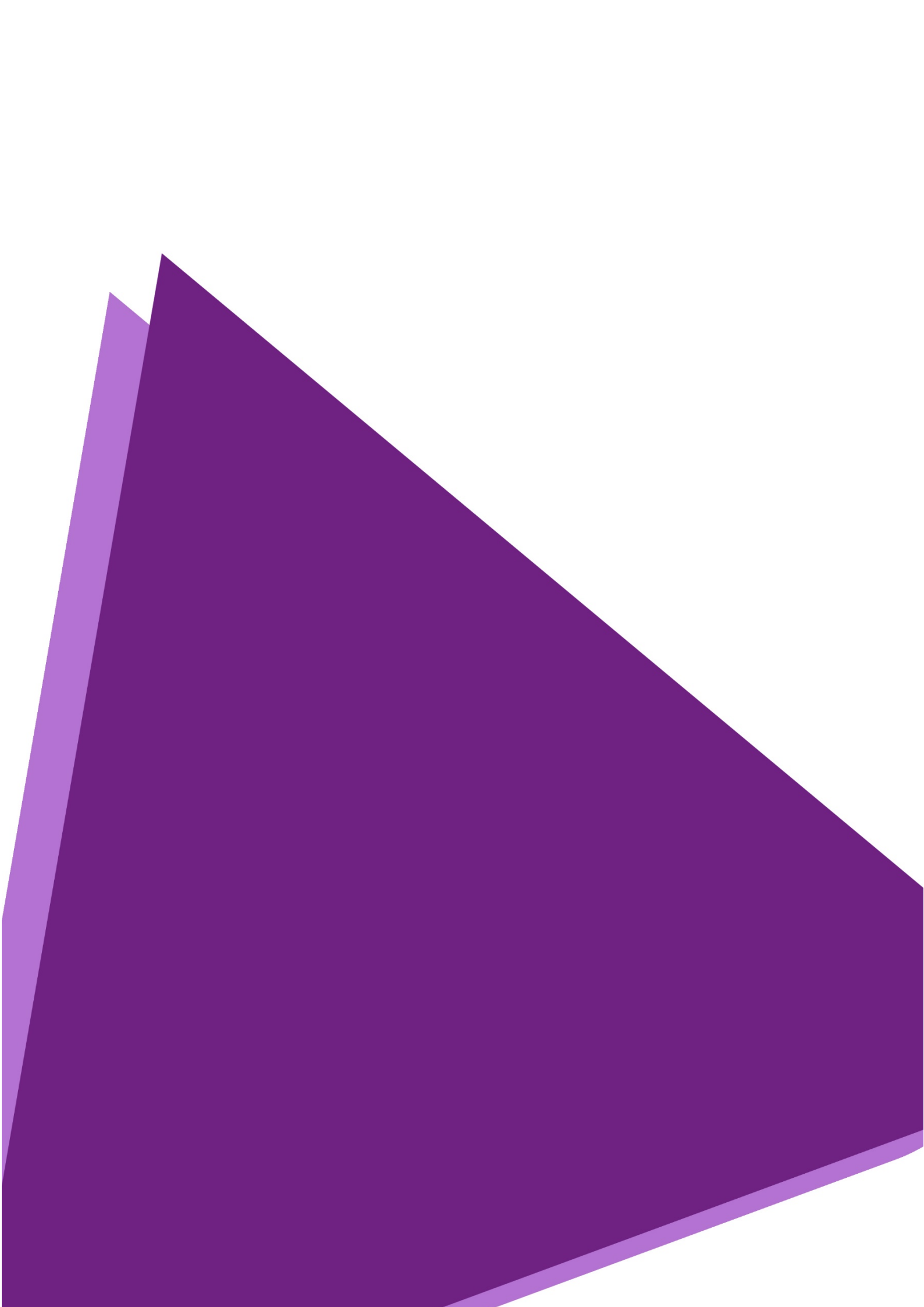

Didactische map O'Gay

Voor- en nabespreking bij het theaterstuk O'Gay

KLIQ

1. Inleiding

Dit educatief pakket is ontwikkeld bij het theaterstuk O'Gay van theater O'kontreir. Het pakket is opgesplitst in 2 delen. Het eerste gedeelte kan je met de groep behandelen ter voorbereiding van het theaterstuk en is vooral informatief. Het tweede luik behandel je na het theaterstuk en richt zich vooral op reflectie en nabespreking.

In OGAY staat de zoektocht naar je eigen seksuele voorkeur centraal. De onschuld, het plezier, de twijfels, de angst en het ontdekken vormen de rode draad van dit indringend verhaal.

Anton en Jelle zijn als kind goed bevriend op de Chiro. Tot de mama van Anton hen betrapt tijdens een seksueel getint spelletje. Ze haalt haar zoon weg van de Chiro én van Jelle.

De jongens gaan elk hun eigen weg. Waar Anton ontdekt wat zijn seksuele voorkeur is en hoe de mening van anderen daarover kan evolueren, geraakt Jelle verstrikt in vragen, twijfels en het oordeel van zijn omgeving.

Als ze elkaar na zeven jaar weer ontmoeten, leren ze zichzelf, elkaar en hun verhouding tot elkaar op een nieuwe manier kennen. Het spel schreeuwt er om gespeeld te worden. Maar is het nog wel een spel? Of is het intussen ernst geworden?

Veel plezier met dit educatief pakket en het theaterstuk O'gay

1.1 Waarom werken aan LGBTI+ inclusie?

Heel wat jongeren in het secundair onderwijs hebben vragen over de seksuele oriëntatie en de genderidentiteit. Op school kunnen ze daar niet altijd open over praten. 41% van de Vlaamse scholieren geeft aan zich op school onveilig te voelen over zijn/haar/hun seksuele oriëntatie (çavaria, 2017). Inzetten op een genderbewust en LGBTI+ positief klimaat kan het veiligheidsgevoel ten goede komen. Hoe meer kennis er immers leeft over seksuele en genderdiversiteit, hoe toleranter jongeren hier tegenover staan. Dit komt alle leerlingen ten goede. Want werken aan een genderbewust klimaat, is werken aan een diversiteitsbewust klimaat.

Ben je op zoek naar meer informatie over het LGBTI+ thema in het onderwijs? Via de link hieronder kan je heel wat meer informatie terugvinden:

<https://kliqzw.be/themas/onderwijs>

“En is mijn seksualiteit dan ook plots wie ik ben? Ik ben toch veel meer? Eigenlijk wil ik gewoon mogen twijfel. Ik wil niet zeker zijn, ik wil vrij zijn. Openstaan, verder gaan. Bij de dingen af en toe wat langer stil staan. Ik wil mij laten raken en voelen. Ik wil geven en nemen. Ik wil liefde!”

2. Algemene tips voor leerkrachten

2.1 Hoe kan je als school werken aan een LGBTI+ inclusief schoolklimaat?

Meer en meer scholen besteden aandacht aan het LGBTI (Lesbisch, Gay, Biseksueel, Transgender en Intersekse) thema. Dat doen ze door er aandacht voor te hebben in de lessen, themadagen te organiseren, gastsprekers uit te nodigen... Dat zijn allemaal waardevolle en noodzakelijke initiatieven om te werken aan een veilig en inclusief schoolklimaat voor LGBTI+ leerlingen en het personeel.

Heel vaak zien we dat deze initiatieven getrokken worden door enkele enthousiaste leerkrachten of leerlingen. Maar als deze leerkrachten en/of leerlingen de school verlaten, kan het zomaar zijn dat de aandacht voor het LGBTI+ thema verslapt en dat kan zich vertalen in een onveilig schoolklimaat voor LGBTI+ leerlingen en leerkrachten. Om deze thema's (en andere thema's) duurzaam in je school te verankeren is het daarom belangrijk om ze op te nemen in het schoolbeleid.

Wat kan er in een LGBTI+ schoolbeleid staan?

In tegenstelling tot wat veel scholen denken is het in de meeste gevallen helemaal niet nodig om een compleet nieuw beleidsplan te schrijven over het LGBTI-thema. Elke school heeft al beleidsplannen, een pedagogisch project, een schoolreglement, een anti-pestbeleid, etc. Dus in plaats van een compleet nieuw hoofdstuk toe te voegen, is het in veel gevallen effectiever om de thema's te integreren in de bestaande teksten.

Er zijn echter nog heel wat andere zaken die in een beleid kunnen staan. Sommige scholen hebben een beleid hoe ze nieuwe leerkrachten opleiden rond LGBTI-thema's als ze starten, andere scholen hebben een permanente werkgroep met leerlingen en personeel die rond gendergelijkheid, LGBTI en racisme werken.

Wil je meer weten over wat er zoal in een LGBTI+ inclusief schoolbeleid kan staan en hoe je met een werkgroep aan de slag gaat? Meer info via de onderstaande link:

<https://klijqzw.be/hoe-kan-je-als-school-werken-aan-een-gender-en-lgbti-inclusief-schoolbeleid>

2.2 Hoe ga je om met negatief taalgebruik bij leerlingen?

Sommige leerlingen durven in hun dagdagelijks taalgebruik LGBTI+ negatieve termen te gebruiken. Soms is het niet altijd even duidelijk of je hier als leerkracht op moet reageren. Als leerlingen negatief taalgebruik gebruiken (zelfs bij wijze van grapje) reageer altijd. Dat kan heel erg kort en hoeft zeker niet altijd zwaar bestraft te worden. Hiermee geef je als leerkracht consequent aan dat je LGBTI-negatief taalgebruik niet tolereert. Het zal soms aanvoelen dat dit weinig effect heeft, maar als iedereen consequent is, geef je wel een duidelijke boodschap mee.

Je doet dit trouwens niet enkel om de leerlingen te wijzen op hun LGBTI-negatief taalgebruik maar ook om leerlingen en leerkrachten die dit taalgebruik horen en zelf LGBTI zijn een veiliger gevoel te geven.

Meer tips over taalgebruik kan je hier terugvinden:

<https://klijqzw.be/tips-voor-leerkrachten>

2.3 Probeer leerlingen niet te overtuigen van je eigen gelijk

Het kan zijn dat je vanuit je eigen gedrevenheid of betrokkenheid een duidelijk statement wil maken en de leerlingen wil overtuigen dat er helemaal niks mis is met bijvoorbeeld homoseksualiteit. Het gevaar hiervan is dat je snel in een discussie terecht kan komen waarbij zowel jij als de leerlingen de hakken in het zand gaan zetten. Het overtuigen in een gesprek van een X aantal minuten is weinig realistisch. Probeer dus niet in een discussie over waarden, religie etc. te verzeilen.

2.4 Afspraken

Het kan soms spannend zijn om met leerlingen te praten over seksuele oriëntatie en/of genderidentiteit. Om alles in goede banen te leiden maak je best een paar afspraken met de groep. Sensoa ontwikkelde hiervoor de PICASOLL methodiek. <https://www.sensoa.be/goede-begeleidershouding-bij-seksuele-vorming-met-pickasoll>

PICKASOLL* vat de belangrijkste afspraken voor een geslaagd programma voor seksuele vorming samen. Breng de afspraken in de groep vóór je aan een vormingssessie begint. Geef de groep ook de gelegenheid om hier samen over na te denken. Hou de afspraken bij de hand met een hand-out of projectie zodat je je er altijd naar kan verwijzen als je het gesprek wil bijsturen.

P staat voor Privacy

Persoonlijke informatie is vertrouwelijk en blijft binnen de groep. Wat we hier horen, gebruiken we niet in andere situaties. Ook de begeleiders doen dat niet.

I staat voor Ik-persoon

We praten over onszelf, onze gevoelens, ervaringen en opvattingen. We zijn open en eerlijk in wat we vertellen.

C Staat voor Cultuur

Hou rekening met de verschillende culturele achtergronden die in de groep meespelen. 'Cultuur' kan verwijzen naar je afkomst, maar ook naar je religie of je thuiscultuur.

K staat voor Kiezen

Kies wat je wel en niet vertelt. Niet alles is voor alle oren bedoeld. Je mag je gevoelens en gedachten voor jezelf houden als je je niet comfortabel voelt in de groep.

A staat voor Actief

Wees actief in het groepsgebeuren. Je krijgt de kans om zelf te bepalen waarover het gaat. Wacht dus niet af tot iemand anders iets inbrengt.

S staat voor Seksualiteit

Seksualiteit betekent niet alleen met iemand naar bed gaan. Seks zit ook in je hoofd en in je gevoelens. We hebben het hier dus over alle vormen van seks en iedereen kan erover meepraten. Er zijn grote verschillen in de wijze waarop mensen met seks omgaan.

O staat voor Oriëntatie

Mensen kunnen heteroseksueel, homoseksueel, lesbisch, biseksueel en meer zijn. Welke seksuele oriëntatie je ook hebt, iedereen is uniek en verdient respect.

L staat voor Luisteren

Luisteren is belangrijk, niet alleen praten. Je hoeft niet iedereen leuk te vinden, maar respect voor ieders eigenheid, talenten en interesses is wel belangrijk.

L staat voor Lachen

Humor is belangrijk. Het is soms een middel om geladen onderwerpen te ontspannen. Uitlachen kan niet.

3. Voorbespreking: Kennismaking met begrippen

De voorbespreking heeft als doel om leerlingen op voorhand al kennis te laten maken met het LGBTI+ thema en

de schrijver van O'Gay. Hierdoor stappen leerlingen al met wat voorkennis en de nodige nuance in het verhaal en kunnen ze de zoektocht van Jelle beter begrijpen.

3.1 Gender en seksuele diversiteit wat is dat allemaal?

Context:

Tijdens O'Gay nemen de acteurs de leerlingen mee in de wereld van gender, seksuele identiteit, gendernormen en verwachtingen. Omdat deze concepten nieuw kunnen zijn voor leerlingen is deze oefening een perfecte warming up om kennis te maken die in het theaterstuk aan bod komen.

Verloop van de oefening:

Print bijlage 1 af en geef deze aan de leerlingen.

Stap 1: verdeel het bord in 6 verschillende vakken

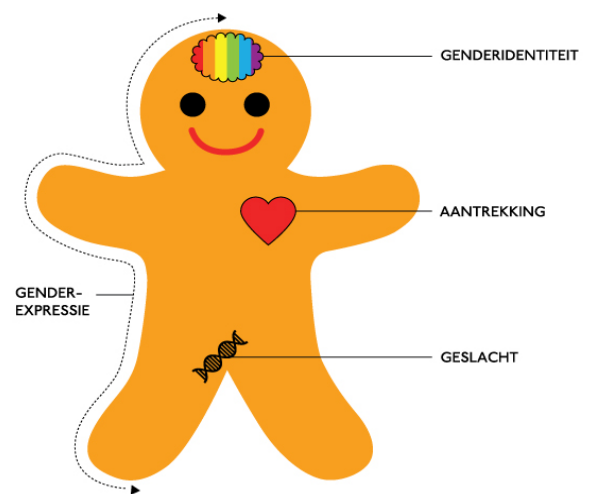
Stap 2: elk vak heeft een naam: **geslacht**, **genderidentiteit**, **genderexpressie**, **seksuele aantrekkling**, **seksuele oriëntatie** en **romantische aantrekkling**.

Stap 3: in bijlage 1 vind je kaartjes terug die je kan afdrukken en onder de leerlingen kan verdelen.

Stap 4: de leerlingen proberen om hun kaartje binnen het juiste vak te plaatsen zonder te overleggen.

Stap 5: toon het filmpje van wel jong waarbij de woorden al wat duidelijker zullen orden (zie link hieronder.)

Stap 6: klassikaal verbeteren waar nodig. Doordat ze net het filmpje met de uitleg gekregen hebben, kunnen ze eventuele fouten misschien zelf verbeteren.

Uitleg genderkoek: <https://www.klascement.net/video/128995/genderkoek-filmpje-over-gender/>

3.2 Introductie door Wout

Wout is de schrijver en regisseur van O'Gay. Het theaterstuk is voor hem een heel persoonlijk verhaal, daarom maakte hij een filmpje waarin hij zelf vertelt waarom hij dit theaterstuk gemaakt heeft. We raden aan op dit filmpje net voor de voorstelling te tonen en om daarna kort in gesprek te gaan met de leerlingen. Dit zijn enkele richtvragen die je kan stellen.

- *Wat zijn je verwachtingen na het zien van dit filmpje?*
- *Kan je Wout zijn zoektocht naar zichzelf in zijn tienerjaren begrijpen?*
- *Welke zoektocht heb je zelf al afgelegd?*

4.0 Nabespreking

Voordat je start aan de nabespreking neem je met de groep de gemaakte afspraken opnieuw door. Voorzie voldoende tijd voor de nabespreking zo snel mogelijk na het theaterstuk. Het verhaal zit dan nog vers in het geheugen van de leerlingen en je kan beter inspelen op de emoties en bedenkingen die leerlingen maakte tijdens het theaterstuk.

4.1 Individuele verwerking: Aanvulzinnen

Context:

De context van deze inleidende oefening is veilig. Er wordt immers eerst in kleine groepjes gewerkt waar vrij gepraat kan worden. Ook gaat het hier voornamelijk over een bespreking van de voorstelling en hoe de leerlingen dit ervaren hebben.

Verloop van de oefening:

In bijlage 2 kan je de werkbladen van deze opdracht terugvinden. Print de werkbladen af en geef deze aan de leerlingen.

Geef de leerlingen de tijd om individueel de zinnen aan te vullen. Nadien vergelijken ze in koppels of kleine groepjes hun resultaten. Nadien is het zinvol een korte nabespreking te houden (zie hieronder).

Aanvulzinnen:

- Ik heb begrip voor de zoektocht van Jelle omdat...
- Eén ding uit de voorstelling dat vooral blijft hangen is...
- Ik had niet verwacht dat...
- Wat ik anders zou doen als ik Jelle zou zijn is...
- Wat ik anders zou doen als ik Anton zou zijn is...
- Wat ik aan Jelle/Anton nog wil zeggen is...
- Het sympathiekste personage vond ik ... omdat...
- Het minst sympathieke personage vond ik ... omdat...

Laat (een aantal van) de leerlingen klassikaal kort vertellen wat hen van de aanvullingen van de ander(en) bijblijft: wat kwam overeen, wat was anders, waarmee waren ze het helemaal niet eens,...

Indien de antwoorden niet spontaan komen, kan de leerkracht doelgerichte vragen stellen. Tip: Hou deze nabespreking best kort en beschouw het als een afsluiter, want deze oefening werd reeds in kleine groepjes gehouden.

4.2 Nabespreking in groep

Context:

In deze fase kan de nabespreking van de voorstelling worden opengetrokken naar de klas toe. Deze vragen richten zich hier niet meer alleen op de voorstelling; ze worden persoonlijker. Je hoeft niet alle vragen te behandelen maar gebruik ze als richtlijn om het gesprek te sturen en te verdiepen.

Verloop van de oefening:

Laat de leerlingen van gedachten wisselen in klassikaal verband over onderstaande vragen.

Ronde 1 Algemene vragen:

- Wat heeft dit toneelstuk met jezelf te maken?
- Welke scène vond jij het meest herkenbaar? Wat vond je in die scène terug uit je eigen leefwereld? Wat was er anders dan wat je zelf meemaakte?
- Welke scène vond je het minst herkenbaar? Waarom?
- Zijn er dingen die mij verbaasd hebben?
- Is dit voor mij een moeilijk, makkelijk of interessant thema?
- Hoe kan jij met jouw klas of school er voor zorgen dat LGBTI+ leerlingen zich goed in hun vel voelen?

Ronde 2: Citaten

In de voorstelling komen een aantal uitspraken voor die door de leerlingen niet altijd onmiddellijk begrepen worden, maar die wel interessant zijn om verder over na te denken. Bedoeling is om daar dieper op in te gaan. U vindt onder elk citaat de intentie van de schrijver en enkele suggesties om het gesprek gaande te houden.

Vragen bij elk citaat:

- Wat betekent volgens jou volgend citaat?
- Ben je het ermee eens? Waarom wel/niet?

Citaat 1: Anton tegen Jelle over meningen en vooroordelen:

“Een mening herzien kost tijd. Dat doe je met mensen die je vertrouwt. Wiens mening je vertrouwt. Maar om te herzien moet ge willen zijn.”

Betekenis:

Meningen en vooroordelen komen vaak voort uit die van de mensen rond je. Ze kunnen veranderen en evolueren afhankelijk van de omstandigheden en wie dicht bij je staat. De voorwaarde is wel dat je daarvoor open staat.

Richtvragen:

Welke mensen hebben jouw mening over gender & seksuele geaardheid mee bepaald? In welke mate is die al veranderd of geëvolueerd? Wie of wat heeft daarvoor gezorgd? Denk je dat die in de toekomst nog zal veranderen? Op welk (ander) vlak ben jij ooit al van mening veranderd?

Citaat 2: Anton terwijl hij vrouwenkleren draagt:

“Volgens mij ben ik nu het meest mannelijk dat ik maar kan zijn. Ik ben gewoon mezelf. En ik ben een man. Dus dan is dit hoe de man die ik ben er uit ziet.”

Betekenis:

‘Man zijn’ of ‘vrouw zijn’ is verbonden met je identiteit of hoe jij jezelf ervaart. Het is dus een innerlijk gegeven, wie jij je voelt. Kleren of uiterlijke kenmerken staan hier los van.

Richtvragen:

Ben je het hier mee eens? Waarom wel/niet? Hoe maak jij jezelf kenbaar binnen jouw genderidentiteit? Hoe toon jij je man /vrouw / non binair zijn?

Citaat 3: Jele’s eindconclusie:

“En is mijn seksualiteit dan ook plots wie ik ben? Ik ben toch veel meer? Eigenlijk wil ik gewoon mogen twijfel. Ik wil niet zeker zijn, ik wil vrij zijn. Openstaan, verder gaan. Bij de dingen af en toe wat langer stil staan. Ik wil mij laten raken en voelen. Ik wil geven en nemen. Ik wil liefde!”

Betekenis:

Ik heb geen behoefte om me tot een bepaalde geaardheid te bekennen. Het maakt me niet uit of ik homo- hetero- bi- of aoseksueel ben. Ik wil van iemand kunnen houden, los van of die persoon nu een man of een vrouw is.

Richtvragen:

Ben je het hier mee eens? Waarom wel/niet? Vind je het belangrijk dat de mensen rond jou (vrienden) zich tot een bepaalde seksuele geaardheid bekennen? Waarom wel/niet? Kan jij je voorstellen je ooit aangetrokken te kunnen voelen tot iemand die buiten je normale seksuele voorkeur valt?

5.0 Links naar meer informatie

çavaria çavaria is de belangenbehartiger van de LGBTI+ gemeenschap in Vlaanderen en Brussel. Je kan er terecht voor informatie over gender- en seksuele diversiteit. <https://www.cavaria.be/>

KLIQ KLIQ is het advies- en vormingscentrum van çavaria. Je kan er terecht voor advies en vormingen en gratis e-learnings over gender en seksuele diversiteit op school. www.kliqvzw.be

Lumi Lumi is de info- en luisterlijn van çavaria en is er voor al je vragen over gender en seksuele diversiteit. Je kan bellen, chatten of mailen. <https://www.lumi.be/>

Pimento Pimento versterkt jongeren én leerkrachten om te praten over gevoelige thema's, waaronder relaties en seksualiteit. <https://www.pimento.be/>

Sensoa Sensoa kan leerkrachten ondersteunen om met leerlingen te praten over relaties en seksualiteit. <https://www.sensoa.be/>

Wat Wat Wat wat is er voor alle vragen waar jongeren mee zitten, ook over gender en seksuele identiteit. <https://www.watwat.be/>

Wel Jong Wel Jong is de nationale jeugdbeweging voor en door Vlaamse en Brusselse LGBTI+ jongeren met een actief forum op <https://www.weljong.be/>

6. Bijlage 1: Begrippen

XX	BAARMOEDER
TEELBAL	XY
GENDERFLUÏDE	LANG HAAR
VAGINA	XXX
TRANSGENDER	MAN

PENIS	INTERSEKSE
STEM	GENDER- QUEER
VROUW	JURK
BROEK	MAKE-UP
WIE JE OPWINDT	HETERO

the 1990s, the number of people in the world who are living in poverty has increased from 1.1 billion to 1.6 billion (World Bank 2000).

There are a number of reasons for this increase in poverty. One of the main reasons is the rapid growth of the world population. The world population is expected to reach 8 billion by the year 2025 (United Nations 2000). This rapid increase in population has led to a corresponding increase in the number of people who are living in poverty.

Another reason for the increase in poverty is the unequal distribution of income. The world is becoming increasingly unequal, with the rich getting richer and the poor getting poorer. This is due to a number of factors, including the rapid growth of the service sector in developed countries, which has led to a concentration of income in the hands of a few people.

There are a number of ways in which we can address the problem of poverty. One of the most important is to improve the distribution of income. This can be done through a number of measures, including progressive taxation and social welfare programs.

Another important way to address poverty is to improve the quality of education. Education is a key factor in determining a person's income, and it is essential for people to have access to quality education if they are to escape poverty.

There are a number of other ways in which we can address poverty, including improving access to healthcare and housing. These are all important factors in determining a person's quality of life, and they are essential for people to be able to escape poverty.

The problem of poverty is a complex one, and it will require a number of different approaches to address it. However, it is clear that we need to take action now if we are to prevent the number of people living in poverty from increasing further.

There are a number of ways in which we can address the problem of poverty. One of the most important is to improve the distribution of income. This can be done through a number of measures, including progressive taxation and social welfare programs.

Another important way to address poverty is to improve the quality of education. Education is a key factor in determining a person's income, and it is essential for people to have access to quality education if they are to escape poverty.

There are a number of other ways in which we can address poverty, including improving access to healthcare and housing. These are all important factors in determining a person's quality of life, and they are essential for people to be able to escape poverty.